

Viisikymmentä vuotta – Femtio år

Eeva Maija Viljo

doi.org/10.23995/tht.127651

Viisikymmentä vuotta sitten Helsingin yliopiston, Åbo Akademin ja Jyväskylän yliopiston taidehistorian laitosten henkilökunnat yhteisessä laitosten

välisessä kokouksessa päättivät perustaa taidehistoriallisen tieteellisen julkaisusarjan. Vuotta myöhemmin, 1974, ilmestyi ensimmäinen numero sarjassa *Taidehistoriallisia tutkimuksia – Konsthistoriska studier*, jonka julkaisija oli tarkoitusta varten perustettu Suomen Taidehistorian seura – Föreningen för konsthistoria.

Yhteiskunnan kulttuuripoliittinen ilmapiiri oli 1970-luvulla taiteen kannalta suotuisa. Taiteen kohonnut arvostus kulttuuriin kuuluvana toimialana näkyi mm. taidehistorian pääaineopiskelijoiden lukumäärän nousuna ja lisääntyneenä kiinnostuksena taiteen tutkimukseen. Julkaisufoorumeina taidehistorian tutkijoille oli tarjolla perinteiset Suomen Muinaismuistoyhdistyksen sarjat, joissa edelleenkin on ilmestynyt alan väitöskirjoja, monografioita ja artikkeleita. Taiteeseen erikoistuneen tutkimuksen oli kui-

tenkin ennen pitkää myös Suomessa saatava oma julkaisufoorumi, joka noudattaisi kansainvälisesti tunnettujen tieteellisten sarjojen linjaa käsitellä taiteen historiaa, teoriaa ja tutkimusmetodologiaa.

Kun *Taidehistoriallisia tutkimuksia* alkoi ilmestyä, kirjoittajakuntaa oli kovin vähän, ja perustajat joutuivat itse tekemään toimitustyön. Ensimmäisen *Taidehistoriallisten tutkimusten* numeron kirjoittajat edustavat kaikkia tuolloin toimineita kolmea taidehistorian laitosta. Artikkelit heijastavat tuolloin ajankohtaisia tutkimushankkeita, ja numero on tavallaan myös ohjelmanjulistus. Kuudesta artikkelista kolme on kirjoitettu suomeksi ja kolme ruotsiksi. Aiheissa painottuu suomalaiskansallinen materiaali yleisten taidehistoriallisten diskurssien mukaisesti käsiteltynä. Yksi artikkeli koskee ulkomaista taidetta ikään kuin merkiksi, että sarjan viitekehys on ”taide”, ei ”kansakunta”.

* * *

Det visade sig att det fanns en nisch för en konstvetenskaplig tidskrift. De första numren publicerades med ett par års mellanrum, men när serien väl blivit etablerad började numren komma ut årligen. Serien har erbjudit utrymme åt konstvetenskapliga ämnen av en omfattning som knappast kunde anas när den startades. *Konsthistoriska studier* grundades först och främst därför att det fattades ett forum för kortare vetenskapliga uppsatser i konsthistoria och konstvetenskap. Med tiden ökade forskningsrönen, och när också konstvetarnas antal växte blev det möjligt att bilda forskningsprojekt kring aktuella frågor i konstvetenskapen. Resultaten har sedan publicerats i *Konsthistoriska studier* som temanummer. I serien har också getts ut akademiska avhandlingar och konstvetenskapliga arbeten som monografier. Konsthistorikernas internationella kontakter har synts bl.a. i publikationerna av föredragen från nordiska konsthistorikermöten och symposier som hållits i Finland.

I sin helhet avspeglar *Konsthistoriska studier* ett aktningvärt konstvetenskapligt forskningsarbete. Förutom den kvantitativa tillväxten har det skett en differentiering i de publicerade skrifternas metodologiska och teoretiska forskningsperspektiv. Områden som till exempel vi-

suell kultur och konstvetenskaplig genusforskning, vilka har blivit aktuella i ett senare stadium i den finländska konstforskningen, har också fått sin plats i serien. Allt det ovan sagda bekräftar att konstvetenskapen i Finland har förtjänat en egen tidskrift.

Vuodesta 2011 *Taidehistoriallisia tutkimuksia – Konsthistoriska studier* -julkaisusarjan rinnalla alkoi ilmestyä verkkojulkaisu *Tahiti – taidehistoria tieteenä*, joka ilmestyy vuosittain 2–4 numerona. Sarjan alkuaikoina 1970-luvulla artikkelit hyväksyi julkaistaviksi toimitusneuvosto, jona toimi Taidehistorian seuran hallitus, mutta myöhemmin siirryttiin vertaisarviokäytäntöön. Verkkójulkaisu *Tahitin* status tieteellisenä julkaisuna on vakiintunut ja tunnustettu. Pienen piirin julkaisusarja, jonka säännöllistä ilmestymistä ei alussa edes uskallettu luvata, on nyt saavuttanut kiistattoman täysikäisyyden.

Kiitokset Suomen taidehistorian ahkeralle tutkijakunnalle ja onnea tulevalle kehitykselle!

Eeva Maija Viljo